

نگاه

مشارکت اقتصادی زنان تغییر چندانی نکرد

سهم زنان از اقتصاد ۲۰۲۲

گزارش جدید بانک جهانی نشان می‌دهد که سطح مشارکت اقتصادی زنان در سال ۲۰۲۲، تغییر چندانی نکرده است، به طوری که ۲٫۴ میلیارد نفر از جمعیت زنان در سنن کار همچنان فرصت اقتصادی برابری با مردان ندارند و در ۱۷۸ کشور جهان نیز موانع قانونی وجود دارد که مانع از مشارکت اقتصادی کامل زنان می‌شود. طبق گزارش بانک جهانی، امتیاز شاخص «زنان، کسب‌وکار و قانون» در سال ۲۰۲۲ به رقم ۷۶٫۵ (از ۱۰۰) رسیده که نیم امتیاز بیشتر از سال ۲۰۲۰ میلادی است. تنها ۱۲ کشور بلژیک، کانادا، دانمارک، فرانسه، یونان، ایسلند، ایرلند، لتونی، لوکزامبورگ، پرتغال، اسپانیا و سوئد توانسته‌اند امتیاز کامل یعنی ۱۰۰ را به دست بیاورند. در این کشورها که همگی عضو OECD هستند، زنان در همه مولفه‌های هشت‌گانه این شاخص نظیر «بویایی»، «محل کار»، «دستمزد»، «زدواج»، «وظایف والدین»، «کارآفرینی»، «داریی» و «بازنشستگی» از جایگاه قانونی برابری با مردان برخوردار هستند.

ایران در این گزارش، امتیاز ۳۱٫۳ را کسب کرده که از میانگین امتیازی منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا (امتیاز ۵۳) پایین‌تر است. ایران با این امتیاز در جمع پنج اقتصاد آخر جهان قرار گرفته و تنها از قطر، سوئدان، یمن و کرانه باختری و غزه بالاتر ایستاده است. از ۳۹ کشور با امتیاز شاخص بالاتر از ۹۰، تعداد ۲۸ اقتصاد در گروه اقتصادهای با درآمد بالا (عضو OECD)، هفت کشور در منطقه اروپا و آسیای مرکزی، دو کشور در منطقه شرق آسیا و اقیانوس آرام و دو کشور در منطقه آمریکای لاتین و کارائیب قرار دارند. هیچ اقتصادی در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا، آسیای جنوبی یا صحرای آفریقا، امتیاز ۹۰ یا بالاتر را کسب نکرده است. در یک سال گذشته همچنین ۲۳ دولت به دنبال رفع نابرابری جنسیتی و اصلاحات قانونی برای تضمین توانمندی زنان بوده‌اند. از ۳۹ قانونی که به دلیل این اصلاحات تغییر کرده، ۱۰ قانون در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا بوده است. این منطقه به‌رغم امتیاز پایین، در نتیجه این تلاش‌ها بیشترین پیشرفت را داشته است. اقتصادهای اروپا و آسیای مرکزی نیز به‌رغم داشتن امتیاز بالاتر از میانگین جهانی، اصلاحاتی را به تصویب رسانده‌اند که بسا ۱۷ درصد تغییر، حداقل یک‌قانون برای بهبود برابری جنسیتی داشته‌اند. همچنین اصلاحات زیادی در غرب و مرکز آفریقا رخ داده است.

در میان چالش‌های توسعه‌ای که زنان را به‌طور نامتناسب در مقایسه با مردان تحت‌تاثیر قرار می‌دهد، از جمله همه‌گیری کرونا، وجود محیط قانونی که از کار زنان حمایت کند، به‌مراتب از اهمیت بیشتری برخوردار است. براساس شاخص معیار «بویایی»، «محل کار»، «دستمزد»، «زدواج»، «وظایف والدین»، «کارآفرینی»، «داریی» و «بازنشستگی»، زنان در تعامل با قانون در زندگی و شغل خود با مشکل مواجهند، چه یک‌جوان ۲۵ ساله اولین شغل خود را شروع کند، چه مادری که کار مراقبت از فرزندان خود را انجام می‌دهد و چه زنی در آستانه بازنشستگی، این هشت معیار، مسیریاری را که قوانین در طول زندگی کاری زنان بر آنها تاثیر می‌گذارد، نشان می‌دهد. این معیارها براساس ارتباط آنها با مولفه‌های توانمندسازی اقتصادی زنان و از طریق مشاوره با کارشناسان و الهام از چارچوب‌های حقوقی بین‌المللی انتخاب شده‌اند: «داریی»، نفوذت‌های جنسیتی در اموال و ارث را در نظر می‌گیرد؛ «وظایف والدین»، قوانین موثر بر کار زنان پس از مادر شدن را بررسی می‌کند؛ «دستمزد»، قوانین و مقررات اثرگذار بر دستمزد زنان را اندازه‌گیری می‌کند؛ «بویایی»، محدودیت‌های حرکت را بررسی می‌کند؛ «بازنشستگی»، قوانین مربوط به میزان مستمری زنان را بررسی می‌کند؛ «کارآفرینی»، محدودیت‌های راه‌اندازی و تداوم کسب‌وکار را بررسی می‌کند؛ «زدواج»، محدودیت‌های قانونی مربوط به ازدواج را بررسی می‌کند و «محل کار»، قوانینی را که بر تصمیم‌گیری زنان در انتخاب محل کار تاثیر می‌گذارد،

تجزیه و تحلیل می‌کند. شاخص «زنان، کسب‌وکار و قانون» براساس بازخورد بیش از ۲ هزار پاسخ‌دهنده با تخصص‌هایی در حوزه‌های خانواده، کار و حقوق جزا، از جمله وکلای قضات، دانشگاهیان و اعضای سازمان‌های جامعه مدنی که در زمینه مسائل جنسیتی فعالیت می‌کنند، تولید شده است. گزارش «زنان، کسب‌وکار و قانون ۲۰۲۲» مبتنی بر اطلاعات مرتبط با اصلاحاتی است که در سطح کشورها در بازه زمانی اکتبر ۲۰۲۰ تا اکتبر ۲۰۲۱ اتفاق افتاده است. میانگین امتیاز جهانی شاخص برای سال ۲۰۲۱ میلادی به ۷۶٫۵ از ۱۰۰ رسیده که نیم امتیاز بیشتر از سال ۲۰۲۰ است. این امر به آن معناست که ۲٫۴ میلیارد نفر از جمعیت زنان در سنن کار، فرصت اقتصادی برابری با مردان ندارند و در ۱۷۸ کشور موانع قانونی وجود دارد که مانع مشارکت کامل اقتصادی زنان می‌شود. تنها ۱۲ کشور از جمله بلژیک، کانادا، دانمارک، فرانسه، یونان، ایسلند، ایرلند، لتونی، لوکزامبورگ، پرتغال، اسپانیا و سوئد که همگی عضو OECD هستند، امتیاز ۱۰۰ را کسب کرده‌اند. ۲۳ اقتصاد نیز برابری جنسیتی را در اولویت برنامه‌های ملی خود قرار دادند و قوانین خود را با وجود همه‌گیری کووید-۱۹ اصلاح کردند. مناطق خاورمیانه و شمال آفریقا و جنوب صحرای آفریقا با وجود ثبت کمترین امتیاز، بیشترین پیشرفت را تجربه کرده‌اند.

اقتصادها در سال گذشته در تمام سطوح درآمدی به سمت برابری جنسیتی قانونی حرکت کردند، با این حال، میزان پیشرفت‌ها متفاوت بوده است. اقتصادهای با درآمد بالاتر از متوسط، بیش از همه میانگین امتیاز خود را بهبود بخشیده‌اند و شش کشور، ۱۵ تغییر قانونی را تصویب کردند. هفت اقتصاد با درآمد پایین‌تر از متوسط نیز اصلاحاتی انجام دادند و میانگین امتیاز این گروه را از ۶۹٫۸ به ۷۰٫۳ رسانده‌اند. میانگین امتیاز این گروه فقط ۰٫۱ واحد افزایش یافته است. شکاف در میانگین امتیاز بین اقتصادهای پردرآمد و کم‌درآمد حدود ۲۰٫۸ واحد امتیاز است. وظایف والدین و دستمزد، دو معیاری هستند که اغلب کشورها در آنها عملکرد ضعیفی داشته‌اند. میانگین مدت مرخصی پدران در زمان تولد فرزند فقط یک هفته است و تنها سه کشور مرخصی یکسانی به مادران و پدران می‌دهند. در ۹۵ اقتصاد، حقوق و دستمزد برابر با مردان برای زنان تضمین نشده است. از ۸۶ اقتصاد، زنان با محدودیت‌های شغلی روبرو هستند که مردان ندارند. نکته مثبت این است که رایج‌ترین اصلاحات ثبت‌شده در سال گذشته مربوط به تخصیص یا افزایش مرخصی پدر و مرخصی مشترک والدین بوده است. توجه به این نکته که اگر زنان در خانه در شرایط نابرابر باشند، نمی‌توانند به برابری در محیط کار نیز دست یابند، ضرورت دارد.

ایران در حالی با امتیاز ۳۱٫۳ در بین پنجم اقتصاد دارای کمترین امتیاز از لحاظ شاخص «زنان، کسب‌وکار و قانون» قرار گرفته است که با توجه به امتیازات پایین ایران در معیارهای «بویایی»، «محل کار» و «زدواج»، معاونت بررسی‌های اقتصادی اتاق تهران در گزارشی پیشنهاد می‌دهد قوانین مرتبط مجدداً مورد بررسی و بازنگری قرار گرفته و در صورت نیاز، اصلاح یا تکمیل شوند تا فرصت‌های برابر برای زنان ایران تأمین شود و امتیازات مرتبط با شاخص ایران نیز بهبود یابد.

فرصت امروز: در آستانه پایان سال ۲۰۲۲ و فرا رسیدن سال جدید میلادی، هفته‌نامه «کونومیس‌ت» در یک گزارش ویژه به تحولات سال ۲۰۲۲ پرداخت و این سؤال را مطرح کرد که سال ۲۰۲۲ چه معنایی برای جهان داشته است؟ «کونومیس‌ت» در این گزارش با بیان اینکه برخی سال‌ها بی‌نظمی می‌آورد و برخی دیگر راه حل، این یکی سوال پرسید، می‌نویسد: ۲۰۲۲ سالی است که که دنیا را در معرض آزمایش قرار داد؛ از حمله به اوکراین گرفته تا کووید-۱۹ در چین، از تورم تا تغییرات آب و هوایی، از تنش‌های چین و آمریکا تا انتخابات متعدد در بیشتر کشورها. سال ۲۰۲۲، سوالات سختی پرسید. این مصائب نه تنها جهان را به سمت و سوی تازه‌ای سوق داد، بلکه نور جدیدی نیز بر آن تاباند.

از نگاه «کونومیس‌ت»، بزرگ‌ترین شگفتی سال، مقاومت کشورهای لیبرال در غرب بوده است. زمانی که ولادیمیر پوتین در ۲۴ فوریه به نیروهای روسیه دستور ورود به اوکراین را داد، انتظار داشت که با یک دولت کوچک دست و پنجه نرم کند. پس از عقب‌نشینی تحقیرآمیز (ناتو) از افغانستان در سال ۲۰۲۱، پوتین با خود می‌اندیشید که غرب مطمئناً پیگیر محکومیت روسیه نخواهد بود، اما در عمل با حمایت واقعی کشورهای اروپایی از اوکراین مواجه شد. از نسوی دیگر، با وجود آنکه مارین لویز در فرانسه، اصالت راست افراطی خود را مخفی کرده بود، با این وجود همچنان از امنوتل مکرون شکست خورد. جورجیا ملونی نیز در قامت اولین نخست‌وزیر راست افراطی ایتالیا پس از جنگ، با در دست گرفتن دولت تمایلات میانه روی خود را نشان داد. انگلستان توفان زده نیز در بحبوحه مشکلات خود مطمئن است که چه حزب کارگر و چه حزب محافظه‌کار حاکم، پوهان آذربوزی در انتخابات به دور از افراطی‌های حزب کمونیست چین را گسترش داده و خود را به‌عنوان رئیس دائمی و قدرتمندترین رهبر از زمان ماوتسه تونگ منصوب کرده است.

سال آزمون‌ها و پرسش‌های سخت

براساس گزارش «کونومیس‌ت»، رئیس‌جمهور چین در حالی سلطه حزب کمونیست را گسترش داده که سیاست‌های قدرت مطلق چینی برای کنترل بازار مسکن و جلوگیری از شیوع کووید، به اقتصاد آسیب جدی رسانده است. اکنون پس از لغو محدودیت‌های کرونایی، چین با

«کونومیس‌ت» از شرایط جهان در آستانه سال جدید میلادی گزارش داد

مصائب سیاست و اقتصاد در ۲۰۲۲

تحت تاثیر پوپولیسم در داخل و قدرت‌طلبی چین به چالش کشیده شد و مجبور شد تا تعادل جدید خود را بازیابد.

اقتصاد جهانی در فاز ریکاوری

بانک جهانی نیز هفته گذشته در گزارشی به بررسی ۹ چالش اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۲ پرداخت و این سال را سال نااطمینانی نامید. به عقیده پژوهشگران بانک جهانی، سال ۲۰۲۲، سال عدم اطمینان بوده و تشدید مخاطرات طبیعی همچنان تأثیرات اجتماعی و اقتصادی تغییرات آب و هوایی را تایید می‌کند؛ در حالی که آسیب‌های آموزشی، تورم جهانی، اختلال در زنجیره تأمین و سایر چالش‌های جهانی به ما یادآوری می‌کنند که اثرات همه‌گیری کووید-۱۹ همچنان باقی مانده است. با شکل‌گیری بهبود اقتصادی ناپایدار در سال ۲۰۲۲، توسعه جهانی با بحران مواجه شد، کندی رشد اقتصادی به مبارزه با فقر لطمه زد و موجب افزایش بدهی جهانی شد. همچنین واکنش‌ناسیون جهانی به کشورها کمک کرد تا از پاندمی کرونا خارج شوند و میلیون‌ها کودک به کلاس درس بازگردند، اما تأثیرات ماندگار از دست‌دادن یادگیری می‌تواند تا سال‌ها طنین‌انداز شود. تورم مواد خوراکی و تهدید امنیت غذایی در طول این سال به طور قابل توجهی افزایش یافت و با تغییرات آب و هوایی و حمله روسیه به اوکراین تشدید شد.

«رشد اقتصادی در بلاتاق»، «ترمز مهار فقر»، «چهره جدید بحران بدهی»، «دامه شرایط کرونایی»، «تورم و ناامنی غذایی»، «شوک تغییرات آب و هوایی»، «مصائب انرژی»، «تعطیلی و بحران آموزش» و «چتر حمایتی از فقرا»، ۹ تصویر است که بانک جهانی از سال ۲۰۲۲ به عنوان سال نااطمینانی منعکس کرده است. براساس گزارش بانک جهانی، تلاقی بحران‌هایی که اقتصاد ۲۰۲۲ را شکل داد، همچنان مانع رشد اقتصادی جهان خواهد شد. اقتصاد جهانی در حال تجربه شدیدترین رشد کند اقتصادی پس از رکود سال ۱۹۷۰ است. میزان اعتماد مصرف‌کننده جهانی در مقایسه با دوره قبل از رکود جهانی پیشین، شاهد سقوط بسیار شدیدتری است. آمریکا، چین و اتحادیه اروپا نیز به عنوان سه اقتصاد بزرگ جهان از کاهش رشد شدید رنج می‌برند. تحت چنین شرایطی در سال آینده شوکی هرچند کوچک می‌تواند اقتصاد جهانی را وارد دوره رکود کند.

شتاب رشد قیمت مسکن و اجاره در پایان پاییز کمتر شد

کاهش یک درصدی تورم مسکن

۴۱٫۶ درصد و رشد سالیانه آن ۳۲٫۶ درصد بوده است؛ این در حالی است که تورم ماهیانه اجاره بها در آبان اسامال ۳٫۷ درصد، نقطه به نقطه ۳۹٫۱ درصد و سالیانه ۳۱٫۳ درصد گزارش شده است. به این ترتیب، سرعت رشد اجاره بها در آذرماه نسبت به آبان ماه نیز ۰٫۹ درصد افت کرده است.

بررسی وضعیت بازار مسکن کشور در ۹ ماه گذشته از سال ۱۴۰۱ حاکی از آن است که رشد ماهیانه قیمت مسکن در اردیبهشت ۲٫۵ درصد، خردادماه ۲٫۳ درصد، تیرماه ۳٫۸ درصد، مردادماه ۲٫۸ درصد، شهریورماه ۳٫۵ درصد، مهرماه ۶٫۱ درصد، آبان ۳٫۷ درصد و آذرماه ۲٫۸ درصد بوده است. همچنین از نسوی دیگر میزان افزایش ماهیانه نرخ اجاره در کل کشور در اردیبهشت ۲٫۵ درصد، خرداد ۲٫۳ درصد، تیرماه ۳٫۸ درصد، مرداد ۲٫۹ درصد، شهریور ۳٫۵ درصد، مهرماه ۶٫۱ درصد، آبان ۳٫۷ درصد و آذرماه ۲٫۸ درصد اعلام شده است.

همانطور که آمارهای رسمی مرکز آمار ایران روایت می‌کند، سرعت رشد قیمت‌ها در بازار مسکن در هر دو بخش فروش و اجاره در مقایسه با آبان ۰٫۹ درصد و نسبت به مهرماه ۳٫۳ درصد کاهش یافته است. از طرف دیگر، بررسی شاخص قیمت مصرف‌کننده در آذرماه ۱۴۰۱ گویای آن است که نرخ تورم ماهیانه ۱٫۹ درصد، تورم نقطه به نقطه ۴۸٫۵ درصد و تورم سالیانه ۴۵ درصد بوده است. بدین ترتیب در یک ماه اخیر قیمت مسکن ۰٫۹ درصد بیش از تورم عمومی افزایش داشته است.

گفتنی است قیمت هر متر خانه در تهران طبق آخرین گزارش بانک مرکزی (آبان ماه)، به ۴۶ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان رسید که نسبت به ماه قبل یعنی مهرماه، رشد ۳ میلیون تومانی را نشان می‌دهد. حجم معاملات مسکن نیز به ۸ هزار فقره رسید که نسبت به ماه قبل و ماه مشابه سال قبل به ترتیب ۴۷٫۸ درصد و ۹٫۶ درصد افزایش داشته است. از سوی دیگر، گزارش مرکز آمار ایران در همین ماه نشان می‌دهد که تورم ماهیانه مسکن تهران در آبان به ۵ درصد رسیده و این در حالی است که طبق اعلام بانک مرکزی، متوسط قیمت حساسی مسکن در این ماه ۶٫۸ درصد افزایش داشته است. تورم ماهانه مسکن مطابق شاخص مرکز آمار در حالی به رقم ۵ درصد رسیده که این میزان در مهرماه منفی ۰٫۱ درصد محاسبه شده است؛ آنچه از تغییر جدی فضای بازار

۱۴۹۲۰ م الف
رئیس اداره سوم اجرای
استادرسمی - قاطلمیان
شناسه آگهی ۱۴۲۰۷۶۲

